

Parasiter Protozoer och maskägg i faeces- Mikroskopi

Bakgrund

Infektiösa diarrésjukdomar är vanligt förekommande, särskilt i tropiska och subtropiska områden. Smittan är faecal-oral och sker framförallt via förorenat dricksvatten och födoämnen. De viktigaste enteritrelaterade parasiterna är *Entamoeba histolytica* och *Giardia intestinalis*. Diarré kan också orsakas av andra protozoer t ex *Cryptosporidium*, *Cyclospora*, *Cystoisospora* samt av microsporidier (se separata informationsblad). Vissa maskar kan också vara relaterade till tarmsymptom.

Protozoer

Giardia intestinalis (synonymer är *G. lamblia* och *G. duodenalis*) förekommer globalt och är en av de vanligaste tarmparasiterna identifierade hos människan. *Giardia* har en enkel livscykel med en cyst- och en trofozoitform. De infektiösa cystorna som utsöndras i faeces är mycket motståndskraftiga och kan överleva i klorerat dricksvatten. Cystor överförs via smittad mat eller dryck eller genom direktkontakt med en infekterad person. Giardiasis förekommer endemiskt i områden med låg hygienisk standard, sprider sig mellan barn på daghem, är vanlig orsak till "turistdiarré" och förekommer även som vattenburna utbrott efter förorening av kommunalt dricksvatten. Infektionen är oftast begränsad till tunntarmen, men kan övergå i kroniskt stadium med malabsorption, dålig viktuppgång hos små barn och viktnedgång hos äldre.

Entamoeba histolytica förekommer i tropiska och subtropiska zoner och kan ge allvarlig, ibland livshotande sjukdom. *E. histolytica* har, liksom *Giardia*, en trofozoitform och en smittsam cystform. Förutom faecal-oral födoämnessmitta, kan smitta ske sexuellt. *E. histolytica* orsakar blodig diarré (dysenteri) och kan spridas extraintestinalt och orsaka abscesser, vanligen i lever, men även i lunga och hjärna.

Maskar

Intestinala maskar är tex bandmaskar (*Taenia saginata*, *T. solium*, *Diphyllobothrium latum*, *Hymenolepis nana*), piskmask (*Trichuris trichiura*) och dvärgtrådmask (*Strongyloides stercoralis*). Dessa maskar, liksom de inhemskt förekommande nematoderna spolmask (*Ascaris lumbricoides*) och springmask (*Enterobius vermicularis*), sprids genom maskägg med

förorenade födoämnen. Hakmask (*Ancylostoma duodenale*, *Necator americanus*) som finns i subtropiska och tropiska länder, kan spridas både genom förorenade födoämnen (*A. duodenale*), men vanligast genom att masklarver penetrerar huden.

Läs mer på [Smittsamma sjukdomar A-Ö – Folkhälsomyndigheten](#)

Svar/Tolkning/Bedömning

- Förekomst av (respektive parasit)
- Inga protozoer eller maskägg påvisade

Metodik/mätprincip

Mikroskopisk påvisande av intestinala protozoer och maskägg i faeces efter koncentrationsmetod med natriumacetatformalin(SAF)/etylacetat.

Referenslitteratur

1. Websida (åtkomst 2025-08-22), Referensmetodik
Parasitdiagnostik (FKM/FoHM),
[Referensmetodik:Parasitologisk diagnostik - Referensmetodik
för laboratoriediagnostik](#)
2. Websida (åtkomst 2025-08-22), CDC DPDx –Laboratory
Identification of Parasites of Public Health Concern [CDC -
DPDx - Diagnostic Procedures](#)
3. Websida (åtkomst 2025-08-22) Referensgruppen för
parasitologi, [Påvisning av tarmparasiter- riktlinjer och
rekommendationer för val av metod |](#)
4. Websida (åtkomst 2025-08-22) Referensgruppen för
parasitologi, [Rekommenderade svarscommentarer och
svarsrutiner parasiter \(2020\) |](#)
5. United Kingdom National External Quality Assessment Schemes (UK
Neqas) Parasitology. <http://www.ukneqasmicro.org.uk/>
6. Bench Aids for the Diagnosis of Intestinal Parasites. 1994. WHO
publications.
7. Manson's Tropical Diseases. 2013. 23th ed. Saunders, London.